

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3221200554
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3221200554.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a sudcov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Marka Anovčina v právnej veci navrhovateľky X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. nad U., R. č. XXXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, J. Jesenského 69, IČO: 36 789 925, proti matke navrhovateľky H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. č. XXX, o návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1Pc/16/2021 - 101 zo dňa 01. júla 2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Pc/16/2021 - 106 zo dňa 01. júla 2021 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením č. k. 1Pc/16/2021 - 106 zo dňa 01. júla 2021 **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal matku navrhovateľky prispievať na výživu navrhovateľky výživným vo výške 180,- eur mesačne s účinnosťou od 13.05.2021 vždy do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, čím v časti výživného zmenil rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 4P/32/2013 - 110 zo dňa 24.10.2013. Zameškané výživné za obdobie od 13.05.2021 do 10.07.2021 vo výške 336,98 eur povolil súd matke splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,- eur spolu s bežným výživným a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Opravným uznesením č. k. 1Pc/16/2021 - 106 zo dňa 01.07.2021 súd opravil výrok napadnutého rozsudku o zameškanom výživnom v časti jeho výšky na sumu 218,78 eur. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľka sa návrhom podaným dňa 13.05.2021 domáhala, aby súd zaviazal prispievať jej matku na jej výživu sumou 250,- eur mesačne od podania návrhu. Vychádzal zo zistenia, že matka navrhovateľky je zamestnaná v COOP JEDNOTA SENICA, kde pracuje na pozícii predavačky v supermarkete v Lozorne, a to od 10.09.2019 doteraz. Jej priemerná čistá mesačná mzda bola za obdobie od 01/2021 do 05/2021 vo výške 732,42 eur a od 05/2020 do 12/2020 vo výške 659,39 eur. Navrhovateľka bola zamestnaná v spoločnosti Oziris, s.r.o. na základe Dohody o pracovnej činnosti naposledy od 12.05.2021 až doposiaľ ako pomocná pracovníčka. Z tejto činnosti jej bola vyplatená za obdobie od 12.05.2021 až doposiaľ suma 31,18 eur a za obdobie od 09.07.2020 do 14.10.2020 suma 88,40 eur. Otec navrhovateľky poberá na ňu prídavok na dieťa v sume 25,50 eur mesačne. Navrhovateľka uviedla, že je študentkou na gymnáziu, žije sama s otcom a úspory, o ktorých sa jej matka domnieva, že má, tak za tie kúpil jej otec byt pre ňu do budúcnosti, takže tieto peniaze už na účte nie sú. V súčasnosti byt nikto neužíva, pričom náklady zaň platí jej otec približne vo výške 150,- eur mesačne. Otec je dôchodca a poberá dôchodok 350,- eur. Navrhovateľka si občas privyrobí brigádami, keď musí, ale nevychádza jej to časovo, pretože študuje. Podľa navrhovateľky si jej matka privyrábala prostitúciou, ale v súčasnosti o takýchto príjmoch matky nemá vedomosť. Matka navrhovateľky uviedla, že mesačný príjem má 600,- eur istý s tým, že si nemôže dovoliť ísť na PN, lebo jej príjem by sa zmenšil. Platí mesačne nájomné vo výške 280,- eur, lekárov vo výške 90,- eur, lieky 20,- eur a vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke 95,- eur. Na živobytie jej zostáva 75,- eur, pričom z tejto sumy pokrýva aj svoje náklady na stravu. V domácnosti

býva sama, je rozvedená, všetky výdavky si pokrýva sama. Nemá žiadne veci vyššej hodnoty, bola v osobnom bankrote. Nemá žiadne dlhy ani nespláca žiadne pôžičky, platí len výživné. Iné vyživovacie povinnosti okrem vyživovacej povinnosti k navrhovateľke nemá. Nemá ani žiadne úspory, všetko minula v dôsledku osobného bankrotu. Iné príjmy ako príjem zo zamestnania nemá. Otec navrhovateľky predal reštauráciu, ktorú vlastnili počas ich manželstva, takže financie z predaja reštaurácie musí mať. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh navrhovateľky je čiastočne dôvodný. Mal za preukázanú potrebu určenia výživného, resp. jeho zvýšenia zo strany matky navrhovateľky k navrhovateľke. Vyživovacia povinnosť matky navrhovateľky k navrhovateľke (v tom čase maloletej) bola naposledy zvýšená rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 4P/32/2013 - 110 zo dňa 24.10.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/139/2103 - 136 zo dňa 26.03.2013, a to na sumu 95,- eur mesačne. Po preskúmaní súčasných finančných, majetkových a zárobkových schopností matky navrhovateľky a aktuálnych nevyhnutných životných potrieb a nákladov navrhovateľky súd dospel k záveru, že súčasná výška vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke v sume 95,- eur mesačne je nedostačujúca, a teda že potreba zmeny výšky vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke je odôvodnená. Súd však súčasne dospel k záveru, že vzhľadom k majetkovým a zárobkovým možnostiam matky navrhovateľky nie je možné túto zaviazť k plneniu vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke v sume 250,- eur mesačne tak, ako to žiadala navrhovateľka vo svojom návrhu. V čase určenia poslednej výšky výživného matky navrhovateľky voči navrhovateľke bola navrhovateľka maloletá, mala 11 rokov a navštevovala 5. ročník základnej školy. Matka navrhovateľky bola v tom čase vyradená z evidencie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzačka o zamestnanie zo subjektívnych dôvodov. Pracovala na základe dohody o pracovnej činnosti s nepravidelným príjmom. Otec navrhovateľky bol v tom čase už starobným dôchodcom, pričom výška jeho starobného dôchodku bola 302,50 eur mesačne. Pri posudzovaní aktuálnych pomerov na strane otca navrhovateľky, s ktorým navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti, súd zistil, že tento je starobný dôchodca s výškou starobného dôchodku v sume 351,90 eur mesačne a súčasne poberá aj prídavok na dieťa vo výške 25,50 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti len s navrhovateľkou. Náklady na ich spoločnú domácnosť sú nasledovné: elektrina 95,- eur mesačne, drevo 42,- eur mesačne, voda 15,- eur mesačne, uhlie 135,- eur mesačne, miestne dane a poplatky 209,34 eur ročne. Pri posudzovaní aktuálnych pomerov na strane matky navrhovateľky súd zistil, že táto je v súčasnosti zamestnaná na pozícii predavačky v supermarkete COOP Jednota Senica, a to od 10.09.2019 doteraz. Jej čistá priemerná mzda je vo výške 732,42 eur. Žije sama, pričom jej náklady na bývanie sú vo výške 280,- eur mesačne a predstavujú sumu, ktorú platí za prenájom nehnuteľnosti, v ktorej býva. V súvislosti so svojím psychickým stavom navštevuje špecializované sanatórium, kde platí za návštevy mesačne 90,- eur. Súd mal za preukázané aj náklady za lieky, a to vo výške 20,- eur mesačne. Ako nevyhnutné náklady matky navrhovateľky zohľadnil súd aj náklady na stravu, ktoré matka navrhovateľky pokrýva zo sumy 75,- eur mesačne. Navrhovateľka je oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti už plnoletá, má 18 rokov a je študentkou gymnázia v Bánovciach nad Bebravou. Stále nie je schopná sama sa živiť, pretože sa sústavne pripravuje na výkon budúceho povolania, a to formou denného štúdia na gymnáziu. Na strane navrhovateľky tak nastala oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti významná zmena, spočívajúca v zmene štúdia - už nie je žiačkou 2. stupňa základnej školy, ale od septembra 2021 bude vo štvrtom, tzn. maturitnom ročníku gymnázia. Stále žije v spoločnej domácnosti s otcom. Mesačné náklady navrhovateľky sú nasledovné: strava 300,- eur mesačne, oblečenie a obuv 30,- eur mesačne, hygienické potreby a kozmetika 65,- eur mesačne, školské pomôcky 65,- eur mesačne, telefón 20,- eur mesačne, internet 15,- eur mesačne, kontaktné šošovky a okuliare 46,70 eur mesačne, zubár 15,- eur ročne. Navrhovateľka preukázala aj jednorazové náklady vynaložené za posudzované obdobie, a to na autoškolu vo výške 650,- eur a počítač kvôli dištančnému vyučovaniu vo výške 550,- eur. Napokon ako nevyhnutné náklady zohľadnil súd aj náklady na bývanie, a to vo výške cca 150,- eur mesačne, keďže na nákladoch spoločnej domácnosti sa navrhovateľka podieľa spoločne so svojím otcom, s ktorým býva v spoločnej domácnosti. Pri posudzovaní návrhu navrhovateľky vzal súd do úvahy hlavne samotnú skutočnosť výraznej zmeny úrovne štúdia navrhovateľky, pričom už túto považoval za dostatočne odôvodňujúcu potrebu zmeny výšky vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke. Dospievanie a najmä výrazná zmena štúdia museli automaticky viesť na strane navrhovateľky k zvýšeniu potrieb na vzdelávanie a vyučovací proces, ale i na mimoškolské a záujmové aktivity - trávenie voľného času. Súd pri rozhodovaní prihliadal aj na skutočnosť, že pomery na strane otca navrhovateľky, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, sa od poslednej úpravy výživného nijako nezmenili. Tak, ako aj v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, tak aj teraz je starobným dôchodcom, jeho príjmom je starobný dôchodok a jeho možnosti na získanie ďalšieho

príjmu sú vzhľadom na jeho vek (81 rokov), zdravotný stav vyplývajúci z jeho veku a situáciu na trhu práce obmedzené. Avšak je zrejmé, že otec navrhovateľky by si mohol, ak by to považoval za potrebné, zabezpečiť príjem napríklad z prenájmu bytu, ktorý podľa vyjadrenia navrhovateľky kúpil pre jej osobné zabezpečenie, a ktorý je v súčasnosti neobývaný a náklady na jeho údržbu hradí otec navrhovateľky. Avšak ani finančná situácia otca navrhovateľky nič nemení na povinnosti matky navrhovateľky prispievať na výživu svojej dcéry podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, a to až do času, pokiaľ nebude schopná sama sa živiť. Rovnako nič nemení na povinnosti matky navrhovateľky prispievať na výživu svojej dcéry skutočnosť, že niektoré z navrhovateľkou uvádzaných nákladov súd nepovažoval za nevyhnutne potrebné. V tejto súvislosti súd uviedol, že náklady na domácnosť, ktoré navrhovateľka vyčíslila vo výške 320,- eur mesačne, súd zohľadnil len v nižšej ako polovičnej výške uvádzanej navrhovateľkou (cca 150,- eur mesačne), nakoľko býva v spoločnej domácnosti so svojím otcom a navyše nezohľadnil ako nevyhnutne vynaložený náklad navrhovateľky poplatok za telefón otca vo výške 15,- eur mesačne a ani daň za psa vo výške 20,- eur ročne. Súd dal do pozornosti, že od marca 2020 v súvislosti s pandemiou koronavírusu navrhovateľka študovala dištančnou formou štúdia. Pokiaľ teda súd zohľadnil ako nevyhnutný výdavok navrhovateľkou na tento účel zakúpený nový počítač, nie je možné zohľadniť ako nevyhnutne vynaložené náklady poplatky za školské výlety, divadelné podujatia, či školu v prírode, keďže tieto podujatia sa minimálne od marca 2020 konať nemohli. Aj pri zohľadnení vyššie uvedených skutočností súd pri určení výšky vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke dospel k jednoznačnému záveru, že súčasná výška vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke v sume 95,- eur je vzhľadom na vek, priemerné životné náklady a najmä vzhľadom k potrebám vzdelávacieho procesu navrhovateľky nedostatočná. Ďalej zohľadnil aj skutočnosť, že matka navrhovateľky sa s navrhovateľkou nestretáva, neprispieva jej finančne či materiálne nijako nad rámec súdom určenej výšky vyživovacej povinnosti. Ak aj k vzájomnému ochladnutiu citov zo strany matky navrhovateľky k navrhovateľke a naopak došlo vplyvom viacerých udalostí z minulosti, vyplývajúcich zo správania či už matky navrhovateľky, otca navrhovateľky, resp. samotnej navrhovateľky, nič to nemení na skutočnosti, že matka navrhovateľky je povinná plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádzal z aktuálneho príjmu matky navrhovateľky v sume, ktorú mal za preukázanú zo správy zamestnávateľa matky, pričom zohľadnil nevyhnutné náklady na strane matky, a to náklady na bývanie a stravu, náklady súvisiace s návštevou špecializovaného sanatória a náklady za lieky. Okrem vyživovacej povinnosti k navrhovateľke nemá matka navrhovateľky inú vyživovaciu povinnosť a pravidelne nespláca ani žiadne iné dlhy, či pôžičky. Matka navrhovateľky je žena v produktívnom veku a okrem potreby liečenia svojho psychického stavu, ktorého liečbu už absolvuje, nemá iné vážne zdravotné ťažkosti. Vzhľadom na všetky zistené okolnosti a s poukazom na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť rodičov voči ich deťom má prednosť pred všetkými ostatnými ich nie nevyhnutnými výdavkami, súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky navrhovateľky platiť navrhovateľke výživné v súdom určenej výške 180,- eur mesačne. Súd súčasne uložil matke navrhovateľky nahradiť navrhovateľke aj zameškané výživné, a to odo dňa podania návrhu, t. j. od 13.05.2021 do 10.07.2021 v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,- eur. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka navrhovateľky. Uviedla, že súd nemôže vypočítať výšku výživného z jej priemernej mzdy, ale môže počítať iba s pevnou sumou, ktorá jej príde k výplate. Matka navrhovateľky môže počítať s pevnou sumou 600,- eur mesačne a nie s pohyblivou čiastkou, ktorá sa odvíja od odmien v práci a z percentuálnej odmeny z tržieb. Matka navrhovateľky si mesačne platí nájom 280,- eur, lekársku starostlivosť 90,- eur, na ktorú je odkázaná pre roky trvajúce spory o dieťa. Jej psychické problémy zanechali veľké problémy a teraz je nútená navštevovať a platiť si psychiatra. Bez liekov a lekárskej pomoci nevie normálne fungovať a chodiť do práce. Jej výdavky na lieky sú 20,- eur mesačne a ďalšie má na telefón v sume 25,- eur. Na život, potraviny, drogériu a cestovné jej zostáva 70,- eur a nevidí priestor na zvýšenie výživného. Ak má navrhovateľka nákladnú dospelosť, nech si na ňu zarobí. Na matku neberie ohľad, odmieta kontakt s ňou. Navrhovateľka je na tom lepšie ako matka, keďže je schopná zaplatiť si právneho zástupcu. O financie môže žiadať otca, ktorý jej v malom veku predal dom a financie mal použiť na jej štúdium. Peniaze z jej účtu vybral a použil na kúpu bytu pre svoje potreby. Keď súd zveril navrhovateľku do výchovy otca, tento sa prezentoval ako dobre zabezpečený podnikateľ a teraz sa ukazuje ako chudobný dôchodca. Predal reštauráciu, v ktorej spolu s matkou navrhovateľky podnikali a nie je chudobný a peňazí má dosť. Matka navrhovateľky nie je schopná platiť jej rozmery a potreby, ako sa od nej žiada. Životná situácia matky navrhovateľky je veľmi zlá.

3. Navrhovateľka k odvolaniu matky prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že súčasná výška vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke je nedostačujúca, a že potreba zmeny výšky výživného je odôvodnená. Súd správne vzal do úvahy výraznú zmenu úrovne štúdia navrhovateľky, ktorú považoval za dostatočne odôvodňujúcu potrebu zmeny výšky vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke, správne prihliadal na skutočnosť, že pomery otca navrhovateľky sa od poslednej úpravy výživného nijako nezmenili, správne zohľadnil, že matka navrhovateľky sa s navrhovateľkou nestretáva a nad rámec súdom určeného výživného jej nijako neprispieva. Matka navrhovateľky uvádza, že jej čistý príjem má byť 600,- eur, avšak z dôkazov vyplýva, že jej príjem je 732,42 eur. Podľa navrhovateľky náklady jej matky na telefón vo výške 25,- eur mesačne nie sú nevyhnutným výdavkom. Pokiaľ ide o peniaze získané z predaja nehnuteľností, tie má navrhovateľka bezpečne uložené v ďalšej investícii - 1 - izbovom byte, ktorý otec navrhovateľky kúpil zo získaných peňazí pre navrhovateľku. Byt je zatiaľ právne vo vlastníctve otca navrhovateľky, avšak len z praktických dôvodov, nakoľko ho nadobúdala v čase maloletosti navrhovateľky. V skutočnosti má však slúžiť na zabezpečenie jej bývania (prípadne, ak bude mať navrhovateľka záujem, štúdia v zahraničí), nie na pokrytie pravidelných mesačných výdavkov. Uvedený skutkový a právny stav je na základe dohody medzi ňou a jej otcom. Otec nevlastní viac majetku, ako bolo zistené súdom. Vzhľadom na uvedené navrhovateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K odvolaniu matky podala vyjadrenie osobne aj samotná navrhovateľka, ktorá uviedla, že jej výdavky sa rokmi zvýšili a výživné, ktoré do dnešného dňa posielala jej matka, sa nezvýšilo ani o cent už 8 rokov. Matkina chamtivosť zmocniť sa celého majetku otca navrhovateľky stála otca nespočetné množstvo pojednávaní. Sama vymyslela a pripravila jeho úkladnú vraždu, za ktorú bola aj právoplatne odsúdená na 10 rokov. Už vtedy nemyslela na navrhovateľku, ale na majetky, ktoré by mohla smrťou otca navrhovateľky získať. Do dňa jej zločinu vychovávali navrhovateľku namiesto matky pestúanky. Otec navrhovateľku o peniaze neokradol, kúpil byt pre ňu do budúcnosti. Matka sa o navrhovateľku celý život nezaujíma. Podľa navrhovateľky pracovala jej matka ako prostitútka a túto alternatívu ponúkla aj navrhovateľke. Matka v sms komunikácii navrhovateľke nadáva. Nepredložila ani jeden dôkaz o platení nájmu, či užívaní liekov. Predložený bol len doklad o návšteve sanatória, ktoré je predovšetkým určené pre ľudí so závislosťou. Podľa navrhovateľky sa jej matka chce podvodne vyhnúť plateniu výživného.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podľa § 66 CMP a § 379 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b), písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov:

6. Predmetom konania je návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného od osoby povinnej platiť výživné, matky navrhovateľky, a to zo sumy 95,- eur na sumu 250,- eur od podania návrhu.

7. Súd prvej inštancie zvýšil napadnutým rozsudkom výživné matky navrhovateľky k navrhovateľke zo sumy 95,- eur na sumu 180,- eur. Svoje rozhodnutie o zvýšení vyživovacej povinnosti matky k navrhovateľke, jej plnoletej dcére, založil na tom právnom závere, že navrhovateľka stále nie je schopná sama sa živiť, sústavne sa pripravuje na výkon budúceho povolania formou denného štúdia na gymnáziu a na jej strane nastala oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti významná zmena spočívajúca v zmene štúdia, keď už nie je žiačkou 2. stupňa základnej školy, ale od septembra 2021 bude vo štvrtom, tzn. maturitnom ročníku gymnázia. Zmenu úrovne štúdia navrhovateľky považoval súd za dostatočne odôvodňujúcu potrebu zmeny výšky vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke. Dospievanie a najmä zmena štúdia museli automaticky viesť na strane navrhovateľky k zvýšeniu potrieb na vzdelávanie a vyučovací proces, ale i na mimoškolské a záujmové aktivity. Súd pri rozhodovaní prihliadal aj na skutočnosť, že pomery na strane otca navrhovateľky, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, sa od poslednej úpravy výživného nijako nezmenili. Aj keď niektoré z navrhovateľkou uvádzaných nákladov súd nepovažoval za nevyhnutne potrebné, dospel k jednoznačnému záveru, že súčasná výška vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky k navrhovateľke v sume 95,- eur je vzhľadom na vek, priemerné životné náklady a najmä vzhľadom k potrebám vzdelávacieho procesu navrhovateľky nedostatočná. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádzal z aktuálneho príjmu matky navrhovateľky v sume, ktorú mal za preukázanú zo správy zamestnávateľa matky, pričom zohľadnil nevyhnutné náklady na strane matky, a to náklady na bývanie a stravu, náklady súvisiace s

návštevou špecializovaného sanatória a náklady za lieky. Súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky navrhovateľky platiť navrhovateľke výživné vo zvýšenej výške 180,- eur mesačne.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Odvolací súd preskúmal v dôsledku odvolania podaného osobou, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

16. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd hodnotil a porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia a v čase nového rozhodnutia iba čiastočne a nedôsledne a výšku zvýšenej vyživovacej povinnosti povinnej osoby určil bez dostatočného skúmania schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov a bez dostatočného skúmania a zdôvodnenia potrieb oprávnenej. Súd rozhodoval o návrhu plnoletej osoby na zvýšenie výživného, ktorému úplne nevyhovel, avšak v rozsudku absentuje výrok o tom, že vo zvyšku návrh zamietá. V napadnutom rozsudku tiež absentuje právne posúdenie podľa ustanovenia § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, hoc súd rozhodoval o návrhu na zvýšenie výživného, no v odôvodnení zmätočne uvádza, že „mal za preukázanú potrebu určenia výživného, resp. jeho zvýšenia...“. Takéto rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a v rozpore s ustanovením § 75 Zákona o rodine.

17. Vyživovaciu povinnosť na dieťa majú obaja rodičia. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči dieťaťu nie je nemenné a súd musí zisťovať či sú dané podmienky na zmenu rozhodnutia o výživnom. Pri svojom rozhodovaní v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine súd zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a následne posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, zmenu zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné.

18. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa v nadväznosti na zmenu pomerov na strane niektorého z účastníkov konania posudzujú odôvodnené potreby oprávnených ako aj možnosti, schopnosti a

majetkové pomery oboch rodičov povinných poskytovať výživu svojim deťom s tým, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

19. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že navrhovateľka sa štúdiom na strednej škole pripravuje na svoje budúce povolanie a nie je teda schopná sa sama živiť, v dôsledku čoho vyživovacia povinnosť jej rodičov k nej trvá. Odvolací súd sa stotožňuje aj s tým názorom súdu prvej inštancie, že už len to, že v čase poslednej úpravy výživného mala navrhovateľka 11 rokov a bola žiačkou 5. ročníka základnej školy a aktuálne je dospelá a je študentkou gymnázia, je dostatočným dôvodom na zvýšenie výživného zo strany povinného rodiča. Na druhej strane je však takéto konštatovanie bez náležitého porovnania potrieb navrhovateľky a možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov v súčasnosti a v čase poslednej úpravy výživného nedostatočné pre určenie zvýšeného výživného v konkrétnej sume. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí riadne neskúmal zmenu pomerov na strane rodičov a navrhovateľky porovnávajú pomery účastníkov v čase posledného rozhodovania o výživnom a v súčasnosti.

20. Pokiaľ ide o konkrétne aktuálne potreby navrhovateľky, súd ich síce uviedol, avšak neporovnal s potrebami v čase poslednej úpravy výživného. Súd síce správne vyhodnotil niektoré výdavky navrhovateľky ako výdavky na nie odôvodnené potreby (napr. daň za psa), avšak dostatočne sa nimi nezaoberal, nezistil skutočný stav veci a nevykonal na ich preukázanie potrebné dokazovanie, resp. aj vykonané dokazovanie nevyhodnotil v zmysle ustanovenia § 191 CSP. Mesačné náklady navrhovateľky vyčíslené v sume 603,- eur mesačne sú už na prvý pohľad neprimerane vysoké, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že býva s otcom a študuje v mieste svojho bydliska. V časti potrieb na štúdium (doučovanie a školské pomôcky), hygienických potrieb a kozmetiky, ale aj kontaktných šošoviek sú potreby navrhovateľky nedostatočne preukázané a javia sa byť nadhodnotené, keď z potvrdenia školy o úhradách za školské pomôcky, potreby a výlety je zrejmé, že tieto ročne nedosahujú ani 200,- eur a nie je potom zrejmé, ako navrhovateľka dospela k sume 65,- eur mesačne, a to ani spolu s nákladmi na stužkovú, ktorá je jedenkrát za štúdium na strednej škole, a to pri príležitosti jeho ukončenia. Nákladmi na kontaktné šošovky a potrebou ich nosenia sa súd dostatočne nezaoberal, a to aj v súvislosti s tým, že navrhovateľka uvádzala aj náklady na okuliare, pričom náklady na šošovky uvádzané navrhovateľkou v sume 40,- eur mesačne bývajú spravidla nákladmi na kontaktné šošovky na obdobie troch mesiacov a nie na mesiac. Navrhovateľka by mala niektoré zo svojich potrieb prehodnotiť, pretože aj potreby navrhovateľky, pokiaľ je odkázaná výživou na svojich rodičov, musia zodpovedať ich možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom.

21. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil aj príjem matky, keď za rozhodujúcu bral jej čistú priemernú mzdu vo výške 732,42 eur, avšak priemernú mzdu v tejto výške matka navrhovateľky dosahovala v období od januára 2021 do mája 2021. V predchádzajúcom období dosahovala nižšiu mzdu a pre potreby určenia vyživovacej povinnosti je nevyhnutné brať do úvahy mzdu za dlhšie, spravidla 12 mesačné obdobie predchádzajúce rozhodnutiu. Na tomto mieste je však tiež potrebné uviesť, že pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča je rozhodujúca priemerná čistá mzda povinného rodiča ako celok, t. j. vrátane všetkých odmien a iných zamestnaneckých benefitov a nemožno brať do úvahy len pevnú časť mzdy. V súvislosti s posúdením možností schopností a majetkových pomerov matky je potrebné uviesť, že ani tieto súd dôsledne neporovnal v čase poslednej úpravy výživného a v aktuálnom čase.

22. Súd prvej inštancie ďalej nedostatočne zistil možnosti schopnosti a majetkové pomery otca navrhovateľky. Otec navrhovateľky poskytuje navrhovateľke bývanie, avšak nepochybne musí navrhovateľke prispievať na jej potreby aj finančne, pretože výživné od matky vo výške 95,- eur mesačne by jej deklarované potreby ani zďaleka nepokrylo. Samozrejme to neznamená, že na uspokojovaní potrieb navrhovateľky by sa mala podieľať výlučne iba jej matka, avšak je potrebné zohľadniť možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Otec v čase poslednej úpravy výživného poberal starobný dôchodok vo výške 302,50 eur mesačne. Aktuálne poberá dôchodok vo výške 351,90 eur mesačne a prídavok na navrhovateľku vo výške 25,50 eur mesačne. Súd tak dospel k záveru, že na strane otca navrhovateľky sa pomery od poslednej úpravy výživného nijako nezmenili. Takýto záver súdu je však predčasný a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

23. Navrhovateľka deklarovala náklady na svoje potreby v sume presahujúcej 600,- eur mesačne. Ďalej deklarovala náklady domácnosti, ktorú zdieľa s otcom, vo výške 320,- eur mesačne. Okrem toho

uviedla svoje jednorazové náklady v sume 1 550,- eur a tiež uviedla, že jej otec platí náklady na byt (cca 150,- eur), ktorý pre ňu zabezpečil do budúcnosti, hoc je on vedený ako jeho vlastníak. Takto deklarované výdavky nemôže ani zďaleka pokryť starobný dôchodok otca, a to ani spolu s prídavkami na navrhovateľku, s jej príležitostným príjmom z brigád a s výživným od matky navrhovateľky. Súčet všetkých týchto príjmov na strane navrhovateľky a jej otca nedosahujú v prieme mesačne ani 500,- eur, avšak deklarované spoločné mesačné výdavky navrhovateľky a jej otca ich presahujú viac ako dvojnásobne, a to bez zohľadnenia jednorazových výdavkov. Súd sa však uvedenými okolnosťami vôbec nezaoberal, pričom už z výpisu z účtu otca navrhovateľky, ktorý predložila navrhovateľka, vyplýva, že súčet kreditných operácií na jeho účte bol za obdobie od 01.01.2021 do 11.05.2021 v sume 27 206,68 eur a súčet debetných operácií za toto obdobie v sume 28 855,78 eur. Zo zápisnice z pojednávania pritom vyplýva, že súd vykonal dokazovanie aj oboznámením tohto listinného dôkazu (výpisu z účtu otca navrhovateľky), avšak k akým skutkovým zisteniam z tohto dôkazu dospel a ako ich vyhodnotil, nie je z napadnutého rozsudku zrejmé. Tak pri určení, ako aj pri zmene výživného na plnoleté dieťa nie je postačujúce skúmať len pomery rodiča, voči ktorému bol návrh podaný, ale aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča, voči ktorému návrh nesmeruje, pretože aj druhý rodič má voči plnoletému dieťaťu vyživovaciu povinnosť a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov.

24. Súd v konaní o výživnom postupuje v zmysle čl. 6, § 35 a § 36 CMP v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci a je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhli.

25. Po preskúmaní danej veci mal odvolací súd za to, že súdom prvej inštancie nebol dostatočne zistený skutočný stav veci a na jeho zistenie súd prvej inštancie nevykonal potrebné dôkazy, ktoré bol povinný vykonať aj bez návrhu. Na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Napadnutý rozsudok je zároveň pre nedostatočné odôvodnenie nepreskúmateľný. Súdom prvej inštancie zistené možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov a potreby navrhovateľky nie sú dostatočným podkladom pre záver pre zvýšenie vyživovacej povinnosti matky k jej dcére zo sumy 95,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne, pričom už z doposiaľ vykonaného dokazovania sa javí, že takto určená suma zvýšeného výživného, hoc by mohla zodpovedať odôvodneným potrebám navrhovateľky pri absencii plnení matky nad rámec výživného, dostatočne nezohľadňuje možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov navrhovateľky.

26. Súd prvej inštancie teda nevykonal dostatočné dokazovanie na to, aby sa dal jednoznačne vyvodiť záver vyslovený v napadnutom rozsudku o určení zvýšeného výživného matky voči navrhovateľke v sume 180,- eur mesačne, čo by malo zodpovedať potrebám navrhovateľky a možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom nielen matky, voči ktorej návrh smeroval, ale aj otca, ktorého vyživovacia povinnosť voči navrhovateľke taktiež trvá, a ktorého možnosti a schopnosti súd nedostatočne skúmal.

27. Súd prvej inštancie nevyhodnotil vykonané dôkazy postupom podľa § 191 ods. 1 CSP. Na jednej strane vychádzal z tvrdení navrhovateľky o jej potrebách a výdavkoch, ktoré v časti neboli preukázané relevantnými dôkazmi, pričom súd ich bol povinný vykonať aj z vlastnej iniciatívy, a v časti boli dokonca v rozpore s vykonanými dôkazmi. Súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, avšak len vtedy, ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním. Dostatočné dokazovanie ohľadne potrieb navrhovateľky a nákladov na tieto potreby však nevykonal a zároveň sa niektoré ňou deklarované náklady na uspokojovanie jej potrieb javia byť v rozpore s vykonaným dokazovaním (náklady na štúdium). Náklady navrhovateľky na jej potreby, ako aj náklady jej otca na domácnosť sú zároveň vyššie, ako príjmy navrhovateľky a jej otca. Už len na základe týchto skutočností musel súd prvej inštancie nadobudnúť minimálne rozumné pochybnosti o nákladoch navrhovateľky, ale aj o možnostiach, schopnostiach a pomeroch jej otca, a v dôsledku nich doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci.

28. Z hore uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

29. V ďalšom konaní súd prvej inštancie doplní dokazovanie v hore naznačenom smere. Výsluchom navrhovateľky a vyžiadanim si dokladov od nej podrobne zistí jej odôvodnené potreby a náklady na ne. Výsluchom matky navrhovateľky podrobnejšie zistí jej pomery. Súd si prostredníctvom účastníkov,

prípadne aj sám alebo prostredníctvom otca navrhovateľky, ktorého prípadne vypočuje ako svedka, zabezpečí aktuálne doklady o príjmoch rodičov navrhovateľky, pričom vzhľadom na odstup času súd zistí uvedené skutočnosti nielen vo vzťahu k doterajšiemu konaniu, ale aj podľa aktuálneho stavu ku dňu nového rozhodnutia vo veci samej. Pomery oboch rodičov, ale aj navrhovateľky zistí aj lustráciou ich majetku z dostupných registrov, vrátane lustrácie ich účtov, ktoré sú súdu dostupné bezplatne elektronicky, pričom zistí aj stav na týchto účtoch za ostatných 12 mesiacov a následne si od účastníkov, prípadne od otca navrhovateľky ako svedka vyžiada vysvetlenia k príjmom presahujúcim ich oficiálne príjmy zo zamestnania a zo sociálneho zabezpečenia. Až po takomto zistení pomerov opätovne vyhodnotí, v akej výške je v schopnostiach a možnostiach matky platiť výživné na navrhovateľku s prihliadnutím na jej odôvodnené potreby, berúc do úvahy aj vyživovaciu povinnosť otca navrhovateľky a rozsah jej plnenia z jeho strany. Súd prvej inštancie ku dňu rozhodnutia zistí, v akej výške matka navrhovateľky uhradila výživné a v nadväznosti na toto zistenie ustáli aj výšku zročného výživného a v prípade existencie dlhu na zročnom výživnom uloží matke navrhovateľky povinnosť uhradiť ho v primeranej lehote s prihliadnutím na jej pomery. Súd rozhodne o celom návrhu, t. j. ak mu čo len v časti nevyhoví, výkonom rozsudku ho nad rámec vyhovujúcej časti zamietne. Zároveň súd rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP). Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo dostatočne presvedčivé a tým aj preskúmateľné (§ 220 ods. 2 CSP).

30. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 392 ods. 2 CSP).

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).